

Matkaveneilyvalmennus

Polttoaine ja muut käyttöaineet

Polttoaineen ostaminen ei Itämeren alueella sinänsä ole ongelma. Kaikkialla missä kalastetaan tai veneillään, myydään myös dieselpolttoainetta. Matkaveneessä onkin yleensä dieselmoottori.

Tankkauspaikat saaristossa muistuttavat omiamme, mutta avoimen meren satamissa myynti tapahtuu satamassa sopimuksen mukaan. Satamakapteeni on avainhenkilö asiaa tiedusteltaessa. Itämeren itärannan jakelupaikat ovat joskus hankalia johtuen vanhasta laiturirakenteesta tai vastavasta. Etelä-Ruotsissa ja Tanskassa on ajoittain huono kuri tankkauslaiturin käytettävyyden suhteen muiden veneilijöiden käyttäessä paikkaa estotta kiinnityspaikkanaan.

Bensiinin saatavuus laiturilla vaihtelee sen mukaan, paljonko alueella on kesämökkejä ja pienimuotoista huviveneilyä. ja sielläkin on saatavana luotettavimmin dieseliä kuin bensaa.

Seteliautomaatit ovat yleistyneet venesatamissa ja erilaiset automaattipumput ja vastaavat pienissä kalasatamissa. Varsinkin Ruotsissa saattaa automaatin kertaostos luottokortilla olla rajoitettu hyvin pieneen litramäärään. Tämä johtaa lukuisiin erillisiin tankkauksiin joissa letku käytetään mittarissa, otetaan kuitti, maksetaan seuraava ostoerä, viedään letku alas veneelle jne. Helpompaa olisi tankata aseman aukioloaikana.

Suurempia määriä kannattaa myös kysellä polttoaineen suurtoimittajilta kuten tankkiautoilta ja bunkrausaluksilta. Noin 1 000 litran kertaostos on yleensä riittänyt tankkiauton saamiseksi rantaan - Baltiassa paljon vähemmän. Määrän voi jakaa usean veneen kesken.

Matkan onnistumisen kannalta on eduksi, että veneen polttoainejärjestelmässä on suuri ja tehokas polttoainesuodatin. Sille tarvitaan varapanoksia mukaan!

Polttoainehuolto maittain

Ruotsi

Huviveneet käyttävät kirkasta dieseliä, mutta ammattiveneille ja suurille veneille (SKEPP, pituus yli 12 m ja leveys yli 4 m) myydään edullisempaa vihreätä dieseliä. Ruotsissa vaikeutuu bensiinin saanti Kalmarin eteläpuolella - Karlskronan alue

poikkeuksena. Myös eräissä pohjoisen pikkusatamissa voi bensiinin saanti olla vaikeata muutoin kuin maa- asemilta kantamalla.

Tanska

Huviveneet käyttävät kirkasta dieseliä, mutta ammattiveneille myydään värillistä. Voi helposti sattua, että satamasta on ainoastaan saatavana värillistä polttoainetta. Tankkauspaikat eivät monessa paikassa muistuta bensa- asemia eikä niissä ole välttämättä myyjä jatkuvasti paikalla. Satamakapteenilta kannattaa kysellä polttoaineen perään ja monessa paikassa joutuu tankkauksen ajankohdasta neuvottelemaan. Automaatteja on paikoitellen.

Tanska on pienten satamien osalta melko puhdas dieselmaa joten suurempia bensiinieriä voi olla hankala hankkia.

Erityisesti on havaittu, että polttoaineen maksaminen ilman käteistä voi olla vaikeata. Automaatin hoitajaa saatetaan tarvita paikalle jotta suomalainen luottokortti toimisi.

Saksa

Saksan polttoainehuolto muistuttaa Tanskaa. Suurissa venesatamissa on tankkausasema ja muualla tulee kysellä asian perään.

Baltia

Baltian polttoaineiden puhtaudesta on ollut paljon puhetta – eikä aina ilman aihetta. Tilanne on kuitenkin parantunut eikä allekirjoittaneella ikinä ole ollut ongelmia laadun kanssa.

Viro

Viron suuremmissa venesatamissa on mitat täyttävä polttoaineen jakelu veneille. Pienemmillä paikkakunnilla polttoainetta saattaa olla saatavilla sopimuksen mukaan tai tilauksesta.

Latvia

Rigassa ja **Pavilostassa** on toimivat polttoaineasemat. Muualla niitä ei ole havaittu, mutta tilanne saattaa muuttua. Suurissakin kaupungeissa, mm. Ventspils, on ollut ongelmia polttoaineen toimittamiseksi veneille. Tilaamalla tavaraa saa esimerkiksi autokuljetuksella.

Liettua

Sisämaassa jokiuomassa olevassa Siluten satamasta löytyy yllättäen polttoaineasema ja Nidassa nähtiin sellainen myös. Suurimmassa satamassa kuten Klaipedassa saa polttoainetta kuitenkin vain tilaamalla tankkiautotoimituksella.

Maksu tapahtuu käteisellä euroina. Muissakin satamissa saattaa polttoainetta saada - kysele satamakapteenilta.

Polttoainetankin vähimmäistilavuus

Selviytyäkseen matkalla veneen tulee hyvillä reserveilla kyetä kulkemaan vähintään 150 mpk matkan ilman tankkausta. Polttoainetankin tulisi olla vähintään oheisen taulukon kokoinen riippuen veneen normaalista kulutuksesta [l/mpk].

Normaali- kulutus [l/mpk]	Tankki- tilavuus [l]
0,6	130
0,8	170
1,0	200
1,2	250
1,4	300
1,8	390

Sopiiko letku tankin korkkiin?

Tankkausyhde on käytännössä kaikkialla autostandardin mukainen eli veneen normaali täyttöaukko käy yleensä oikein hyvin. Tankkiautoilla ja ammattialusten tankkauspaikoilla saattaa käytössä olla supistusputket, joilla suurempi letku sovitetaan pienen veneen tankkiin. Pumppausnopeus saattaa tällöin olla huomattavasti kotoista suurempi eikä laitteessa välttämättä ole automaattikatkaisua.

Etenkin Saksassa ollaan varsin tarkkoja veteen lorautetun polttoaineen suhteen ja vahingon sattuessa saatetaan joutua maksullisiin viranomaisvaikeuksiin. Tämän vuoksi Saksan veneasemilla pumpun nopeus on joskus tuskastuttavan pieni.

Varakannuja ?

Tulee olla kiinnostunut polttoainetaloudesta, mutta ei hysteerinen.

Erillisiä varakannuja ei kannata käyttää, vaan polttoaineen tulisi olla yhdessä tai useammassa käyttötankissa. Kannuihin ei mahdu kovin paljoa, eli niiden antama etu on vähäinen. Ne vievät paljon tilaa veneessä ja voivat jopa vuotaa.

Polttoaineen kaataminen varakannusta veneen tankkiin on satamassakin haasteellista - saatikka kun ainetta tarvitaan merellä. Myös veden joutuminen tankkiin on mahdollista.

Tärkeämpää on pitää kirjaa todellisesta kulutuksesta ja laskea etukäteen polttoaineen riittävyys. Polttoainemittarin toiminnan on oltava luotettavaa.

Varakannu on laskennallisesti määritetty osa polttoainetankista.

Varakannujen sijasta määritetään varsinaisesta polttoainetankista tietty osa varapolttoaineeksi, jonka rajan alle ei milloinkaan mennä. Tämä on filosofiaa ja itsekuria eikä vaadi varusteita.

Sopiva varapolttoaineen määrä on 25 % eli tee polttoainelaskelmasi 75 %:lla tankin tilavuudesta.

- Yksinkertaista!

Muut käyttöaineet

Muiden käyttöaineiden saatavuus vaihtelee hieman Suomessa koetusta. Erot kannattaa huomioida varustelussa.

Voiteluöljy

Saatavuus eri maissa ei ole suuri ongelma. Vaikeus syntyy halutun laadun löytämisessä riittävän läheltä rantaa. Mukaan kannattaa varata yhden öljynvaihdon verran öljyä – pelkästään varalle.

Sopivaa vaihde- ja hydraulioöljyä voi myös joutua etsimään. Parempi pitää pari litraa mukana.

Glykoli

Saatavana kaikkialla – merkki ja tyyppimerkinnot vaihtelevat joten kannattaa olla tarkkana.

Nestekaasu

Ruotsissa nestekaasupullossa on erilainen venttiili kuin meillä. Vaihtopulloja ei siis matkan varrelta saa. Matkalle kannatta ottaa mukaan koko matkan kaasun tarve, sillä oman pullon täyttöpaikkojakin on harvassa.

Retkikaasupulloja kuten Primus, Camping Gaz, kertakäyttöpulloja jne. saa sen sijaan ainakin länsimaista. Pullon voi kuitenkin joutua etsimään kaukaa satamasta.

Valopetroli

Laadukasta valopetroliä saa useimmista maista. Myynti tapahtuu satamassa, huoltoasemalla ja rauta/maalikaupassa.

Sprii

Spriitä myydään Ruotsissa, Tanskassa ja Saksassa. Myynti satamassa, huoltoasemalla ja rauta/maalikaupassa.

Baltiassa tenu on kiven alla jos saatavilla lainkaan. Kannattaa varata mukaan kotimaasta.

Puolassa toki myydään ihan tavallisessa ruokakaupassa elintarvikelaatuista 96 % pirtua, joka myös käy spriikeittimiin. Jopa Lidl myy ainetta omalla brändillään. Hintaluokka on kuitenkin enemmän juoma- kuin polttoainetasoa. Mainittakoon, että tullimääräykset rajoittavat yli 80 %:n aineen maahantuontia, joten hamstrauksiin ei ole aihetta.